

Przygotowanie mentalne w pracy trenera

Praktyczne zastosowanie modelu i7W

w budowaniu wspierającej relacji

trener - zawodnik"

Opracował:

mgr Kamil Radomski

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

Relacja trener-zawodnik

Nie ulega wątpliwości jak ważną rolę pełni trener w życiu sportowym młodego sportowca. Przekłada się to, również, na funkcjonowaniu zawodnika w życiu poza-sportowych, o czym warto pamiętać. Relacja trener- zawodnik to specyficzny system. Jakość dynamiki tego systemu wpływa na emocje zawodnika, jego zaangażowanie w trening, motywację w sytuacji startowej oraz, co najważniejsze, na postrzeganie sportu oraz samej dyscypliny.

"Żadne zapisane słowo ani wygłoszona myśl, nie nauczą młodzieży kim być. Ani zawarte we wszystkich książkach wiedza, nie są tym, czym lekcja dana przez nauczyciela.,,"

John Wooden

Model i7W

(Poczwardowski, Serwotka, Radomski, Pogorzelska, Zienowicz, Krukowska, 2015)

Model i7W (wcześniej 4w- Poczwardowski, 2010) jest to pięć podstawowych rodzajów oddziaływania w relacji trener-zawodnik, które sprzyjają rozwojowi zawodnika- zarówno sportowemu jak i psychospołecznemu oraz które prowadzą do dwóch kolejnych efektów: **wzrostu i wygrywania**.

Model ten wywodzi się z **Psychologii w Sporcie Pozytywnym** (Poczwardowski, Nowak, Parzelski, Kłodecka-Różalska, 2012), gdzie zbiór słów „*athletes first- winning second*” (najpierw zawodnicy, potem zwycięstwa) stanowi kwintesencję tego podejścia (Rainer, 2004; za: Czajkowski, 2010).

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

INSPIRUJ

- Stosuję inspirujący język: metafory, przykłady znanych osób które w czysty sposób osiągnęły sukces, inspirujące historie.
- Komunikuję się z zawodnikami w sposób, który sprawia, że wierzą w możliwość odniesienia sukcesu.
- Wskazuję różne sposoby rozwiązywania problemów.
- Staram się być dobrym przykładem do naśladowania dla moich zawodników.
- Pielęgnuję w sobie pasję harmonijną do pracy trenerskiej.

ZADANIE „CYTAT TYGODNIA”

Na każdy tydzień treningowy wybieram jeden cytat i eksponuję go w widocznym miejscu dla zawodników. Pamiętam by zapytać swoich podopiecznych, co ten cytat oznacza i jaka nauka z niego płynie dla nas.

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

WYJAŚNIAJ

- Pomagam zawodnikom spojrzeć na problemy jako wyzwania.
- Tłumaczę zawodnikowi dlaczego wykonuje dane ćwiczenie
- Dostosowuję styl komunikacji i zadania treningowe do poziomu wyszkolenia zawodnika.
- Po błędzie, wyjaśniam przyczyny pomyłki i dyskutuję z zawodnikiem jak należy wykonać daną technikę
- Zachęcam zawodnika do samodzielnego rozwiązania problemu (np. po przez zadawanie otwartych pytań).

ZADANIE „ANALIZA POME CZOWA”

Po każdym zawodach na pierwszych treningu wprowadzam dyskusję po meczową. Pamiętam o zadaniu 3 ważnych pytań do każdego z zawodników niezależnie od wyniku:

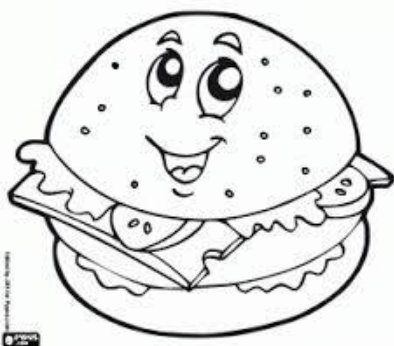
-> Co poszło mi dobrze w tych zawodach ? *wymień minimum 2 elementy*

-> Co jest do poprawy ? *wymień jeden element* -> Jak mogę to poprawić ?

Jako trener oczywiście daję informację zwrotną zawodnikom w odniesieniu do tych 3 pytań

ZASADA „Kanapki”

Czy chcesz usłyszeć ode mnie informację na temat wykonanego zadania? (*tacka*)

← 2. Pozytywna szczegółowa informacja (podkreślająca ZACHOWANIE)- (*bułka*)

← 3. Konstruktywna Krytyka - odniesienie się do faktów (bez udziału emocji)- (*tofu lub burger*)

←4. Ogólny pozytyw (*bułka*) 5.Czy wszystko jasne?

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E:

kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

WYMAGAJ

- Jasno określám zdrowe wartości, którymi kieruję się w sporcie i egzekwuję je u ucznia
- Oczekuję od zawodników, aby charakteryzowali się profesjonalizmem podczas treningu i poza nim.
- Stawiam zawodnikom wysokie realne cele.
- Oczekuję od zawodników pełnego zaangażowania w trening.

ZADANIE „STREFA CISZY”

Stosuję kiedy moi podopieczni przeszkadzają w sposób werbalny podczas wyjaśniania elementu treningowego.

Komunikuję zawodnikom że o tej chwili przez kolejne dwie minuty proszę o totalną ciszę , jeżeli w tym czasie ktoś się odezwie przedłużam czas ciszy o kolejną minutę. Warto bym podkreślił ,że w związku z niepożądanym zachowaniem to zawodnicy tracą trening i możliwość nabycia nowych umiejętności.

WSPIERAJ

- Traktuję każdego z zawodników indywidualnie.
- Wspieram zawodnika w rozwijaniu i podtrzymaniu wytrwałości w sytuacjach kiedy ma trudności z opanowaniem danej umiejętności.
- Interesuję się sprawami pozasportowymi moich zawodników.
- Poświęcam dodatkowy czas na rozmowy z zawodnikami.

ZADANIE „KARTY MOCY”

Na początku każdego tygodnia treningowego moi zawodnicy losują jedną kartę z talii zawierających pozytywne hasła rekomendowane do wykorzystania jako pozytywny dialog wewnętrzny. Zawodnik nabywa pomysły do tego w jaki sposób prowadzić pozytywną komunikację wewnętrzną w treningu i podczas zawodów!

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

WYNAGRADZAJ

- Wynagradzam wysiłek jaki zawodnicy wkładają w trening
- Wynagradzam wysiłek jaki zawodnicy wkładają w zawody
- Doceniam wysiłek ukierunkowany na dobro zespołu/grupy.
- Stosuję różne metody nagradzania przełamujące schemat treningowy (np., ulubione gry bądź zabawy).

ZADANIE „TRENING NIESPODZIANKA”

Chcąc wynagrodzić zaangażowanie zawodników, przełamuję rutynę treningową i dziś proponuję zawodnikom kompletnie inną aktywność -> może to być inna dyscyplina sportu, trening w wyjątkowym miejscu, spotkanie ze znanym sportowcem etc.

WYRÓZNIAJ

- W rozmowach z zawodnikiem wskazuje na jego/jej unikalny wkład w życie drużyny.
- Podkreślam indywidualne umiejętności zawodnika.
- Wyróżniam zawodnika, gdy w szczególny sposób okazują zaangażowanie w trening.
- Wykorzystuję każdą okazję by wyróżniać zachowania pro-zespołowe
- Wyróżniam zawodnika, gdy uzyskuje wysoki standard wykonania.

ZADANIE „MISTRZOWSKA LISTA”

Prowadzę dziennik obecności moich zawodników w trakcie sezonu. Każdy za obecność na treningu i zawodach zdobywa odpowiednio 1 punkt, dodatkowo przekazuję wychowawcy w szkole jeżeli mam taką możliwość listę moich zawodników gdzie w określonym okresie czasu (np. półrocze) nauczyciel dokonuje oceny zaangażowania ucznia w działalność szkolną na 4 stopniowej skali (gdzie 1 oznacza bardzo małe zaangażowanie, a 4 oznacza bardzo wysokie zaangażowanie). Zawodnik w ten sposób może otrzymać od 1 do 4 pkt. dodatkowych. Ponadto za obecność rodzica podczas zebrania w klubie może stanowić dodatkowe 2pkt. w rankingu. Na koniec danego etapu podliczam pkt. i wręczam zawodnikom upominki - odpowiednio najlepsi z listy otrzymują lepsze upominki. Ważne by nawet zawodnik o najmniejszej ilości pkt. otrzymał jakiś mały upominek.

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

W pozytywnej, skutecznej komunikacji unikaj:

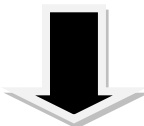
- po pochwie unikaj kontynuacji „ale...”, gdyż jest zapamiętywana tylko druga część zdania i jej negatywny oddźwięk (lepiej użyć słowa spójnika „mimo, że” na początku zdania bądź w miejsce „ale”)
- słowa „nie” w dawaniu poleceń; np. „Nie myśl o kontuzji”- mimowolnie uwaga kieruje się właśnie na kontuzję!- szczególnie w sytuacji wysokiego pobudzenia psychofizjologicznego.
- krytyki zaraz po meczu bądź w trakcie przerwy. Lepiej zostawić krytyczną informację zwrotną kiedy emocje opadną
- krytyki zawodnika na oczach wszystkich
- szczególnie podczas odprawy przedmeczowej podkreślania „wyniku”

Mój zawodnik / Moja drużyna:

WZRASTA

- harmonijny rozwój w życiu społecznym/sport

WYGRYWA

- odnosi sukces w sporcie i w życiu

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E:

kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

KARTA MOCY TRENERA

PRZECZYTAJ PRZED KAŻDYM TYGODNIEM TRENINGOWYM:

- I. Mów i Słuchaj więcej !**
- II. Buduj długotrwałą relację z każdym uczniem !**
- III. Bądź przykładem każdego dnia !**
- IV. Zachęcaj więcej, krzycz mniej !**
- V. Rozpocznij wspólna podróż do Mistrzostwa**
- VI. Staraj się zrozumieć każdego ucznia tak by znaleźć klucz do pozytywnych reakcji**
- VII. Dbaj by rodzice byli Twoim sprzymierzeńcem, a nie problemem.**
- VIII. Stwarzaj dobry klimat do rozwoju ucznia gdzie czerpanie frajdy jest istotną wartością.**
- IX. Wypracowuj własne skuteczne sposoby na budowanie pozytywnego nastawienia do wyzwania sportowego**
- X. Zapewnij stabilność emocjonalną – niezależną od zwycięstwa czy porażki 😊**

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E:

kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

13 ZASAD „WYGRYWAJĄCEGO” RODZICA I TRENERA

1. Współzawodnictwo - nie ucz dzieci, że przeciwnik to „czarny charakter”- uczmy go **szacunku**.
2. Zachęcaj dziecko do **konkurowania ze sobą** - kiedy dziecko koncentruje się na przeciwniku, a nie na poziomie swego wykonania, wtedy trudno mu się skupić i poprawiać swoje rezultaty.
3. Nie definiuj sukcesu i porażki w kategorii: wygrany - przegrany. Jeśli dziecko wykonuje pracę zgodnie ze swoim potencjałem a przegrywa, powinieneś **pomóc mu poczuć się zwycięzcą**. Ale jeśli dziecko/drużyna wygrywa mimo, iż gra poniżej swego potencjału to nie jest powód do czucia się zwycięzcą.
4. **Wspieraj dziecko** ale nie zastępuj trenera. Warto, aby rodzic był najlepszym fanem swojego dziecka. Zachęcaj, motywuj, wspieraj, pomóż w organizacji... ale nie zastępuj trenera.
5. Pomóż swojemu dziecku **trenować z radością**. Gdy sport staje się zbyt poważny – wówczas sportowcy mają tendencję do szybkiego „wypalania” się i rezygnują. Pamiętaj, że wspięcie się na wysoki poziom sportowy nie oznacza braku radości/zabawy z tego co się robi. Jeśli Twoje dziecko nie cieszy się tym co robi – to po co to wszystko?
6. Warto, aby dziecko miało swoją **własną motywację do bycia w sporcie**- wówczas będzie bardziej skuteczniejsze.
7. **Miłość do dziecka jest bezwarunkowa**- nie powinna zależeć od jego funkcjonowania w sporcie.

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.

---

8. Wszystko czego pragnie dziecko, to być **kochanym i akceptowanym** ponieważ: jeśli jest w akceptowanym i wspierającym środowisku społecznym (rodzina, klub), to łatwiej i szybciej się uczy, radzi sobie z presją i stresem np. startowym, a jego poczucie własnej wartości jest wysokie,

9 Pozwól czerpać dziecku **korzyści z porażki** – jest to klucz do sukcesu na całe życie.

10. **Poczucie winy oraz strach to nie motywacja.** Stosowanie poczucia winy wobec porażek dziecka daje krótkoterminową poprawę oraz długoterminowe krzywdę psychiczną.

11. Pomóż dziecku **skoncentrować się na zadaniu**- nie na wyniku/ rezultacie działania.

12. Każde dziecko jest inne, **porównywanie dzieci z innymi może być krzywdzące.** Porównania mogą sprawić, iż dziecko zrezygnuje ze sportu. Dziecko nie może się martwić, że inny zawodnik robi lepiej, ma się skupić na sobie.

13. **Wygrywanie nie jest ważniejsze niż życie.** Jeśli wygrywanie jest najważniejsze, to dziecko przegrywając gubi pozytywny obraz siebie oraz obniża swój poziom wykonania ważne żeby pomóc dziecku zdobyć realistyczne wyobrażenie na jego temat dopasowane do jego możliwości/talentu/marzeń. Przegrana nie oznacza, że słońce jutro nie wszędzie ☺

* opracowała: Aleksandra Pogorzelska (Fundacja Sportu Pozytywnego)

Fundacja Sportu Pozytywnego: sportpozytywny.org.pl, blog Model i7W: sportpozytywny.pl, E: kradomski@o2.pl, T: 606635519

Zabrania się kopiowania, redystrybucji, publikowania czy wykorzystywania w inny sposób powyższych informacji bez zgody autorów.